

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 57 0 Ps 123412 21 Rev
Banjaluka, 25.05.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca G.f. RS a.d. B., zastupanog u revizionom postupku po punomoćniku S.R., advokatu iz B., protiv tužene B.s. a.d. B. u stečaju, zastupane po punomoćniku S.B., advokatu iz B., radi isplate, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123412 19 Pž od 09.09.2020. godine, na sjednici održanoj dana 25.05.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123412 17 Ps od 31.08.2018. godine utvrđeno je da je osnovano potraživanje tužioca prema tuženoj banci koja je u stečaju u iznosu od 585.765,44 KM, od čega 574.000,00 KM po osnovu zakonske zatezne kamate obračunate za period od 11.05.2016. do 04.04.2017. godine na oročene depozite, te 11.954,58 KM po osnovu zakonske zatezne kamate obračunate za period od 11.05.2016. do 04.04.2017. godine na ugovorenu kamatu za period od 30.11.2015. do 10.05.2016. godine u iznosu od 71.740,47 KM, te je naloženo stečajnom upravniku da ovo potraživanje uvrsti u tabelu priznatih potraživanja petog suspendovanog reda.

Istom presudom tužba tužioca je odbačena preko iznosa na ime obračunate zakonske zatezne kamate na novčane depozite po ugovorima za period od 11.05.2016. do 04.04.2017. godine, te na ime zakonske zatezne kamate u iznosu od 10,94 KM, obračunate na sredstva po viđenju u iznosu od 65,64 KM.

Tužena je obavezana da tužiocu plati na ime troškova postupka iznos od 12.014,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123412 19 Pž od 09.09.2020. godine, žalba tužene je usvojena, preinačena je u pobijanom dosuđujućem dijelu (stav 1. i 3.) presuda Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123412 17 Ps od 31.08.2018. godine, tako što je odbijen kao neosnovan zahtjev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je osnovano potraživanje prema tuženoj u iznosu od 585.765,44 KM na ime zakonske zatezne

kamate za period od 11.05.2016. godine do 04.04.2017. godine, sa zahtjevom da stečajni upravnik ovo potraživanje uvrsti u tabelu priznatih potraživanja petog suspendovanog reda.

Preinačena je odluka o troškovima postupka tako što je tužilac obavezan isplatiti tuženoj na ime troškova prvostepenog postupka iznos od 10.180,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 31.08.2018. godine i na ime troška sastava žalbe iznos od 3.750,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 09.09.2020. godine, a sve u roku od 15 dana.

Dopunskim rješenjem Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123412 19 Pž od 24.12.2020. godine usvojen je zahtjev tužene i dopunjeno rješenje o troškovima postupka sadržano u presudi Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123412 19 Pž od 09.09.2020. godine, u stavu 2, tako što je tužilac obavezan isplatiti tuženoj na ime troškova postupka (pored dosuđenog iznosa iz stava 2. izreke) iznos od 11.714,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 09.09.2020. godine do isplate, u roku od 30 dana.

Zahtjev za naknadu troška sastava prijedloga za donošenje dopunskog rješenja je odbijen.

Blagovremeno izjavljenom revizijom i dopunom revizije, drugostepenu presudu i dopunsko rješenje o troškovima postupka pobija tužilac, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da se utvrdi da je osnovano njegovo potraživanje zakonske zatezne kamate za period od dana otvaranja likvidacionog postupka nad tuženom 11.05.2016. do dana otvaranja stečajnog postupka 04.04.2017. godine, u iznosu od 595.193,15 KM, koja se odnosi na priznato potraživanje u stečajnom postupku u iznosu od 9.571.740,47 KM, te zahtjev da se isto uvrsti u tabelu priznatih potraživanja petog isplatnog reda.

U provedenom dokaznom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilac imao deponovana sredstva kod tužene u iznosu od 500.000,00 KM shodno zaključenom ugovoru o oročenom depozitu broj ... od 29.8.2014. godine, zatim u iznosu od 1.000.000,00 KM shodno zaključenom ugovoru o oročenom depozitu broj ... od 2.9.2014. godine, te u iznosu od 2.000.000,00 KM shodno zaključenom ugovoru o oročenom depozitu broj ... od 30.10.2014. godine, da je imao akcijski kapital u iznosu od 6.000.000,00 KM, te da je tužena vodila račune za tužioca; da je dana 27.04.2016. godine Agencija ...RS tuženoj oduzela dozvolu za rad, te da je dana 11.05.2016. godine nad bankom pokrenut postupak likvidacije; da je u postupku likvidacije tužilac prijavio potraživanje u iznosu od 9.571.743,78 KM i da je odlukom likvidacionog upravnika tužene od 29.06.2016. godine utvrđeno da je tužilac prijavio potraživanje u tom iznosu i da je isto unijeto u tabelu prijavljenih potraživanja na dan 29.06.2016. godine, te da se tužiocu priznaje potraživanje u iznosu od 9.571.740,47 KM, a osporava u iznosu od 3,31 KM koji se odnosi na naknadu po depozitnom računu, sa pravnom poukom da se za osporeni iznos upućuje na parnicu radi utvrđivanja osporenog potraživanja, koji postupak može pokrenuti u roku od 15 dana; da je dana 04.04.2017. godine nad tuženom otvoren stečajni postupak, te da je u stečajnom postupku tužilac 10.05.2017. godine prijavio potraživanje u iznosu od ukupno 10.157.505,91 KM koje se odnosi na iznos depozita 3.500.000,00 KM, akcijski kapital 6.000.000,00 KM, obračunatu

ugovorenu kamatu 71.740,47 KM po osnovu zaključenih ugovora o novčanom depozitu, obračunatu u periodu od 30.11.2015. godine – 10.5.2016. godine, te zakonsku zateznu kamatu u iznosu od 585.765,44 KM, obračunatu od 11.05.2016. do 04.04.2017. godine; da je stečajni upravnik na ispitnom ročištu priznao potraživanje u iznosu od 9.571.740,47 KM, te je odlučeno da se iznos od 3.571.740,47 KM svrsta u peti suspendovani isplatni red, a iznos od 6.000.000,00KM u deveti isplatni red, a osporio je potraživanje zakonske zatezne kamate u iznosu od 585.765,44 KM.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je usvojio zahtjev tužioca za isplatu zakonske zatezne kamate u iznosu od 585.765,44 KM i naložio stečajnom upravniku da ovo potraživanje uvrsti u tabelu priznatih potraživanja petog suspendovanog reda, pozivom na odredbe člana 270. i 273. Zakona o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 4/17, dalje: ZB RS), člana 88. stav 1. Zakona o stečaju („Službeni glasnik RS“, broj 16/16, dalje: ZS) i odredbe člana 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, dalje: ZOO), dok je tužbu tužioca odbacio preko iznosa (585.765,44 KM) obračunate zakonske zatezne kamate, jer je izmijenjen u odnosu na visinu potraživanja koje je prijavljeno u stečajnom postupku.

Na temelju navedenih zakonskih odredbi prvostepeni sud zaključuje da se tužena banka nalazi u docnji od dana otvaranja postupka likvidacije i da je slijedom toga dužna platiti i zakonsku zateznu kamatu. Da je ovaj zahtjev tužioca osnovan, prvostepeni sud temelji i na činjenici da je za ovaj period tužena izvršila obračun kamate i da je isto evidentirala u poslovnim knjigama, te u skladu sa odredbom člana 2. stav 1. tačka 23. a u vezi sa odredbom člana 269. stav 3. ZB, utvrđuje da je osnovan zahtjev da se ovo potraživanje tužioca kao povezanog lica (jer je u sudski registar upisano da je osnivač tužioca Republika Srpska sa upisanim i uplaćenim kapitalom 30.000.000,00 KM, te u knjizi akcionara tužene i u Centralnom registru ... tužilac upisan kao akcionar sa 600000 akcija i to procentualno u osnivačkom kapitalu 17.133649 i u akcijama sa pravom glasa 19.987468) u tabeli priznatih potraživanja svrsta u peti suspendovani red.

Drugostepeni sud je našao da je prvostepeni sud na utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio materijalno pravo, te je žalbu tužene usvojio i prvostepenu presudu preinačio u pobijanom dosuđujućem dijelu (stav 1. i 3.), tako što je odbio zahtjev tužioca da se utvrdi da je osnovano potraživanje prema tuženoj u iznosu od 585.765,44 KM na ime zakonske zatezne kamate za period od 11.05.2016. godine do 04.04.2017. godine, te zahtjev da stečajni upravnik ovo potraživanje uvrsti u tabelu priznatih potraživanja petog suspendovanog reda, sve temeljem odredbe člana 229. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Obrazložio je da je postupak likvidacije tužene pokrenut u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 44/03, 74/04, 116/11, 5/12 i 59/13, dalje: Zakon o bankama iz 2003. godine), dok je postupak stečaja otvoren dana 04.04.2017. godine, u vrijeme važenja ZS, te da je za razrješenje ovog spora relevantan Zakon o bankama iz 2003. godine, temeljem odredbe člana 107. Zakona o bankama iz 2003. godine, odnosno odredbe člana 10. ZB RS koji je sada na snazi, da je razlika između Zakona o bankama i Zakona o likvidacionom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 64/02) u tome što se likvidacija provodi nad nesolventnom

bankom, dok se likvidacioni postupak nad ostalim pravnim licima provodi kada je to pravno lice solventno, odnosno platežno sposobno.

Dalje drugostepeni sud nalazi da se banka smatra nesolventnom kada Agencija ... prema propisima koje donosi, utvrdi da je vrijednost obaveza banke veća od vrijednosti njenih sredstava, te da kada Agencija ... utvrdi da banka nije solventna, tada će joj oduzeti dozvolu za rad, kako je to bilo propisano odredbom člana 109. Zakona o bankama iz 2003. godine. I u konkretnom slučaju, kada je u fazi prinudne uprave tužene Agencija ... RS utvrdila da tužena nije platežno sposobna i ne može izvršavati svoje obaveze, oduzela joj je dozvolu za rad dana 27.04.2016. godine, a dana 11.05.2016. godine otvoren je postupak likvidacije. Posljedica otvaranja postupka likvidacije nad bankom je ta da svi povjerioci imaju obavezu da prijave svoja potraživanja (član 117. Zakona o bankama iz 2003. godine), prekidaju se svi sudski postupci u kojima je banka stranka u postupku (član 115.), te ukoliko se u postupku likvidacije utvrdi da likvidacioni postupak nema svrhe niti banka može da nastavi sa radom, dolazi do otvaranja stečaja.

Slijedom toga, drugostepeni sud nalazi da činjenica da povjerioci imaju obavezu da u roku od 60 dana od objave likvidacionog postupka prijave svoja potraživanja, govori u prilog tome da se mogu prijaviti samo ona potraživanja koja su dospjela do dana otvaranja postupka likvidacije. U prilog tome govori i činjenica da se pokretanjem likvidacionog postupka prekidaju svi sudski postupci, što znači da je uslov za nastavak prekinutog postupka prijava potraživanja u likvidacionom postupku. Analognom primjenom ZS, a u skladu sa naprijed navedenim zakonskim odredbama, prestaju teći i zakonske zatezne kamate.

Pored toga, drugostepeni sud obrazlaže, da u periodu od dana otvaranja likvidacionog postupka do dana otvaranja postupka stečaja nad bankom ne teče zakonska zatezna kamata na deponovana sredstva, govori odredba člana 112. stav 5. tačka 8. Zakona o bankama iz 2003. godine u vezi sa odredbom člana 4. i 5. Zakona o osiguranju depozita BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 20/02, 18/05, 100/08, 75/09 i 58/13), a to je da se vrši isplata depozita u okviru sredstava koja su na raspolaganju i u visini kako je to navedenim zakonima određeno, u cilju ravnomjernog namirenja svih povjerilaca.

Dalje, drugostepeni sud zaključuje da se ne može dospjelost svih potraživanja i prije isteka roka dospelosti, a kao posljedica otvaranja postupka likvidacije, poistovjetiti sa dospjelošću potraživanja iz odredbe člana 277. ZOO koji govori o neplaćenim dospjelim potraživanjima u ugovorenom ili zakonom propisanom roku, kada počinje da teče zakonska zatezna kamata kao kazna zbog neblagovremenog izvršenja novčane obaveze, kako to pogrešno smatra prvostepeni sud, jer dospjelost potraživanja u slučaju likvidacije i stečaja (i onih čiji rok dospelosti još nije nastupio) je posljedica nesolventnosti banke i tada je cilj banke kao dužnika da iz imovine koju ima ravnomjerno namiri sve svoje povjerioce, tj. na način i po propisanom prioritetu. Iz tih razloga i potraživanja koja još nisu dospjela danom otvaranja likvidacije banke dopijevaju i sa tim danom se utvrđuju dugovanja banke, a prestaju teći i zakonske zatezne kamate koje su do tada tekle na novčane obaveze banke koje su dospjele.

Uporište za svoj zaključak da ne teče zakonska zatezna kamata nakon otvaranja postupka likvidacije banke drugostepeni sud nalazi u odredbi člana 119. Zakona o bankama iz 2003. godine kojim je propisan redoslijed isplata obaveza po prioritetu, te je tačno naveden redoslijed i nije propisano da se ove isplate vrše sa zakonskom zateznom kamatom do dana isplate.

Konačno, drugostepeni sud zaključuje da iz navedenih razloga u postupku likvidacije banke do dana otvaranja stečaja banke, ne teče zakonska zatezna kamata na novčane depozite, iz kojih razloga nalazi da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo u razrješenju ovog spornog pitanja, što je bio razlog za preinačenje prvostepene presude u pobijanom dijelu.

Revizija nije osnovana.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepeni sudovi slijedi da je dana 27.04.2016. godine Agencija ... RS oduzela dozvolu za rad tuženoj i da je dana 11.05.2016. godine nad bankom pokrenut postupak likvidacije, da je u postupku likvidacije tužilac prijavio potraživanje u iznosu od 9.571.743,78 KM (koje se odnosi na iznos depozita 3.500.000,00 KM, akcijski kapital 6.000.000,00 KM, obračunatu ugovorenu kamatu 71.740,47 KM) i da je odlukom likvidacionog upravnika tužene od 29.06.2016. godine utvrđeno da je tužilac prijavio potraživanje u tom iznosu i da je isto unijeto u tabelu prijavljenih potraživanja na dan 29.06.2016. godine, te da se tužiocu priznaje potraživanje u iznosu od 9.571.740,47 KM, da je dana 04.04.2017. godine nad tuženom otvoren stečajni postupak, da je u stečajnom postupku tužilac prijavio potraživanje u iznosu od ukupno 10.157.505,91 KM, koje se odnosi na iznos depozita 3.500.000,00 KM, akcijski kapital 6.000.000,00 KM, obračunatu ugovorenu kamatu 71.740,47 KM po osnovu zaključenih ugovora o novčanom depozitu, obračunatu u periodu od 30.11.2015. godine – 10.5.2016. godine, te zakonsku zateznu kamatu u iznosu od 585.765,44 KM, obračunatu od 11.05.2016. do 04.04.2017. godine, da je stečajni upravnik na ispitnom ročištu priznao potraživanje u iznosu od 9.571.740,47 KM, te je odlučeno da se iznos od 3.571.740,47 KM svrsta u peti suspendovani isplatni red, a iznos od 6.000.000,00KM u deveti isplatni red, a osporio je potraživanje zakonske zatezne kamate u iznosu od 585.765,44 KM.

Postupak likvidacije tužene pokrenut je u skladu sa Zakonom o bankama iz 2003. godine, dok je postupak stečaja otvoren dana 04.04.2017. godine, u vrijeme važenja ZB RS koji je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 4/17, a stupio na snagu 25.01.2017. godine.

Osnovano se revizijom ukazuje da je pogrešan zaključak drugostepenog suda da je u konkretnom slučaju za razrješenje ovog spora relevantan Zakon o bankama iz 2003. godine, temeljem odredbe člana 107. Zakona o bankama iz 2003. godine, odnosno odredbe člana 10. ZB RS koji je sada na snazi.

Međutim, ovakav pravni zaključak drugostepenog suda nije uticao na zakonitost pobijane presude iz sljedećih razloga:

ZB RS u odredbi člana 294. propisuje da će se postupci za izdavanje dozvole za rad banke i ostalih saglasnosti Agencije, koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, završiti u skladu sa odredbama Zakona o bankama iz 2003. godine.

U vezi ostalih pitanja ZB RS nije predvidio primjenu ranijeg zakona, jer to ne proizlazi iz prelaznih i završnih odredaba ZB RS koji je stupio na snagu 25.01.2017. godine, tako da se na konkretni slučaj, nakon otvaranja stečajnog postupka nad tuženom, primjenjuju odredbe ZS kao opšteg propisa i odgovarajuće odredbe ZB RS, a ne Zakona o bankama iz 2003. godine.

Odredba člana 10. ZB RS, kojom je propisano da se na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju odredbe Zakona o privrednim društvima, zakona kojim je uređena oblast

unutrašnjeg platnog prometa, deviznog poslovanja... zastupanja i posredovanja u osiguranju, računovodstva i revizije, likvidacionog postupka, stečajnog postupka i drugih zakona koje su banke dužne da primjene, ne upućuje na primjenu ranijeg Zakona o bankama iz 2003. godine, već primjenu propisa iz navedenih oblasti koji su na snazi.

Odredbom člana 107. Zakona o bankama iz 2003. bilo je propisano da se postupak stečaja i likvidacije banaka sprovodi po posebnom zakonu, osim u dijelu koji nije regulisan ovim zakonom. Temeljem tog zakona, koji je bio tada na snazi, je i donesena odluka o likvidaciji banke, upućen poziv povjeriocima da prijave potraživanja, likvidacioni upravnik sačinio Izvještaj da banka ima negativnu poziciju likvidnosti i zaključeno da sredstva banke nisu dovoljna za podmirenje povjerilaca po utvrđenim prioritetima, zbog čega je Agencija ... 11.01.2017. godine podnijela sudu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, koji je otvoren 04.04.2017. godine.

I odredbom člana 270. ZB RS propisano je da se na banku nad kojom je otvoren postupak likvidacije primjenjuju odredbe propisa koji uređuju likvidacioni i stečajni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Znači, Zakon o bankama (i raniji i onaj koji je sada na snazi) su u pogledu postupka likvidacije banke zakoni *lex specialis*, jer sadrže odredbe o postupku likvidacije banke koji se provodi nad nesolventnom bankom, za razliku od odredaba Zakona o likvidacionom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 64/02) koji je u vrijeme likvidacije tužene bio na snazi, koji predviđa likvidacioni postupak nad ostalim pravnim licima koji se provodi kada je to pravno lice solventno, odnosno platežno sposobno.

U vrijeme otvaranja stečajnog postupka nad tuženom, saglasno odredbi člana 273. ZB RS, na stečaj banke primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje stečajni postupak, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

ZB RS propisano je (član 279.) da u postupku stečaja banka isplatu obaveza vrši prema redoslijedu prioriteta i uslovima isplata u postupku likvidacije banke utvrđenim članom 269. ovog zakona, što znači da su isplatni redovi i način isplate potraživanja kada je banka u stečaju, određeni ZB RS, a ne ZS.

Tako nadležni sud na ispitnom ročištu utvrđuje listu priznatih potraživanja, redoslijed prioriteta i uslove isplate i unosi ih u tabelu prijavljenih potraživanja u skladu sa članom 269. ovog zakona, a iznos i rang priznatih potraživanja ima snagu pravosnažne presude (član 279. ZB RS).

Međutim, valja ukazati da nema značajne razlike u pogledu postupka likvidacije banke, regulisanog Zakonom o bankama iz 2003. godine i sada važećeg ZB RS, koji je istina detaljnije regulisao pitanja koja se odnose na likvidaciju banke, jer bi se nad bankom koja je nesolventna i kojoj je Agencija ... oduzela dozvolu za rad, i prema odredbama člana 114. i 117. Zakona o bankama iz 2003. godine otvorio likvidacioni postupak, kao i prema odredbi člana 265. ZB RS - prinudna likvidacija, koji postupak likvidacije nesolventne banke je suštinski isti, jer se u slučaju da banka u likvidaciji ne može izvršiti isplatu povjerilaca koji su prijavili svoja potraživanja u likvidacionom postupku (kakav je slučaj sa tuženom), nad takvom bankom otvara stečajni postupak.

Nema suštinske razlike ni u odredbama člana 109. Zakona o bankama iz 2003. godine i člana 265. stav 1. tačka 1. i 2. ZB RS, kojim je propisano da Agencija za bankarstvo pokreće

postupak prinudne likvidacije u slučajevima ako usvoji izvještaj privremenog upravnika sa prijedlogom za oduzimanje dozvole za rad i pokretanje postupka prinudne likvidacije banke, ako banka ne može ili vjerovatno neće moći nastaviti poslovanje, a nisu ispunjeni uslovi za otvaranje stečajnog postupka, te između odredaba člana 266. ZB RS, kome po sadržaju odgovara odredba člana 117. Zakona o bankama iz 2003. godine, a prema kojim posljedica otvaranja postupka likvidacije nad bankom je da svi povjerioci imaju obavezu da prijave svoja potraživanja, da se prekidaju svi sudski postupci u kojima je banka stranka u postupku (član 267. stav 8. ZB RS, kome odgovara odredba člana 115. Zakona o bankama iz 2003. godine), te odredbe člana 112. stav 5. tačka 8. Zakona o bankama iz 2003. godine i odredbe člana 267. stav 2. tačka 5. i 6. ZB RS da je likvidacioni upravnik ovlašten da ... otkáže ili jednostrano dopuni i izmjeni ugovore koje je banka potpisala uključujući i obustavu obračuna kamata i primjenu kamatne stope, naknada i rokova dospijeaća, te izvrši isplatu obaveza u okviru sredstava koja su na raspolaganju i da izvrši isplatu depozita u okviru sredstava koja su na raspolaganju, u cilju ravnopravnog namirenja svih povjerilaca, da odluka Agencije ... o podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad bankom ima za posljedicu privremenu zabranu izvršavanja osnova za plaćanje na teret računa banke i na teret računa klijenata, te privremenu zabranu banci da obavlja plaćanja sa svih svojih računa za svoje potrebe (član 274. stav 1. tačka 1. i 2. ZB), te da ukoliko se u postupku likvidacije utvrdi da banka ne može da nastavi sa radom, dolazi do otvaranja stečaja. I odredba člana 269. ZB RS, kojoj po sadržaju odgovara odredba člana 119. Zakona o bankama iz 2003. godine, reguliše pitanje redosljeda naplate, a član 269. stav 3. u vezi sa članom 2. stav 1. tačka 23. ZB RS, te član 119. stav 2. i 3. u vezi sa članom 1. stav 15. Zakona o bankama iz 2003. godine, regulišu i pitanje suspenzije isplate kada se radi o povezanim licima.

Prema ugovorima o oročenom depozitu tužilac je kod tužene na osnovu više ugovora položio novčani depozit u iznosu od ukupno 3.500.000,00 KM, na ugovoreni period oročenja i ugovorenu kamatu koja se obračunava i isplaćuje deponentu na način i u vrijeme kako je u ugovorima navedeno.

Nije sporno da je banka obračunavala ugovorenu kamatu tužiocu u toku trajanja ugovora, a nakon otvaranja likvidacionog postupka priznala potraživanje tužioca po osnovu akcijskog kapitala 6.000.000,00 KM, po osnovu zaključenih ugovora o novčanom depozitu 3.500.000,00 KM, te obračunatu ugovorenu kamatu u periodu od 30.11.2015. godine – 10.5.2016. godine, u iznosu od 71.740,47 KM.

Potraživanje tužioca priznato u likvidacionom postupku u iznosu od 9.571.743,78 KM, priznato je i u stečajnom postupku u tom iznosu, a osporeno u pogledu potraživanja zakonske zatezne kamate od 585.765,44 KM, obračunate za period od dana otvaranja likvidacionog postupka do dana otvaranja stečajnog postupka.

Sporno je među strankama da li tužiocu na priznato potraživanje u postupku likvidacije, koje je (u pogledu glavnog duga) prijavljeno i priznato i u stečajnom postupku, pripada zakonska zatezna kamata za period od dana otvaranja likvidacionog postupka do dana otvaranja stečajnog postupka.

Osnovni cilj likvidacije banke je namirenje povjerilaca prema utvrđenim prioritetima. Kada je Agencija ... Republike Srpske utvrdila da tužena nije platežno sposobna i ne može izvršavati svoje obaveze, oduzela joj je dozvolu za rad (27.04.2016. godine), a potom je dana

11.05.2016. godine otvoren i postupak likvidacije, povjerioci su obavješteni i bili u obavezi da u roku od 60 dana od objave likvidacionog postupka prijave sva svoja potraživanja prema banci (član 266. ZB RS), te ista i prijavili, a likvidacioni upravnik sačinio Izvještaj o priznatim potraživanjima i poziciji likvidnosti i solventnosti banke.

Proizlazi da se sa danom kada je otvoren likvidacioni postupak sva potraživanja prema banci (dospjela i ona nedospjela) tada smatraju dospjelim na osnovu zakona, a tada prestaju teći i zakonske zatezne kamate, kao i one ugovorene, jer se one obračunavaju i iskazuju u prijavi potraživanja povjerioca prema banci u likvidaciji.

To je i logično, jer se sa danom kada je otvoren likvidacioni postupak utvrđuju obaveze banke prema povjeriocima i nakon toga vrši isplata priznatih potraživanja po prioritetima koji su utvrđeni, u to vrijeme odredbom člana 119. Zakona o bankama iz 2003. godine, kojom odredbom nije bilo propisano da se ove isplate vrše sa zakonskom zateznom kamatom do dana isplate, niti je to sada određeno odredbom člana 269. ZB RS koji reguliše redosljed isplata u slučaju likvidacije i stečaja banke.

Zbog toga pravilno drugostepeni sud zaključuje da se ne može dospjelost potraživanja kao posljedica otvaranja postupka likvidacije (i stečaja) poistovjetiti sa dospjelošću potraživanja iz odredbe člana 277. ZOO koja govori o neplaćenim dospjelim potraživanjima u ugovorom ili zakonom propisanom roku, kada počinje da teče zakonska zatezna kamata kao sankcija zbog neblagovremenog izvršenja novčane obaveze, jer dospjelost potraživanja u slučaju likvidacije nije posljedica neurednog izmirivanja obaveza od strane banke, već je posljedica nesolventnosti banke, u kom slučaju likvidacija ima za cilj da banka kao dužnik iz imovine koju ima ravnomjerno namiri sve svoje povjerioce, na način i po propisanom prioritetu. Iz tih razloga i potraživanja koja još nisu dospjela, danom otvaranja likvidacije banke dospijevaju i sa tim danom se utvrđuju dugovanja banke, te od tada prestaju teći i zakonske zatezne kamate, kao i ugovorene, koje su do tada tekle na novčane dospjele obaveze banke.

Ovako stanovište drugostepenog suda u skladu je sa pravnim shvatanjem ovog revizijskog suda zauzetom na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske dana 20.05.2022. godine u vezi osnovanosti potraživanja prijavljenih u stečajnom postupku otvorenom nad bankom koje glasi:

„Nije osnovano potraživanje na ime kamata dospjelih u toku trajanja postupka prinudne likvidacije banke, a koje potraživanje je stečajni povjerilac prijavio u stečajnom postupku koji je nad istom bankom otvoren nakon okončanja likvidacionog postupka“.

Iz rješenja o otvaranju stečaja nad tuženom od 04.04.2017. godine proizlazi da je likvidacioni upravnik sačinio Izvještaj o poziciji likvidnosti i solventnosti banke i da je banka vršila obavezu isplate prema prioritetima, tako da se u vrijeme podnošenja prijedloga za otvaranje stečaja vrši isplata za treći isplatni red (od ukupno devet), ali da se ne može očekivati da će se potraživanja prijavljenih povjerilaca moći izmiriti jer iznos kojim banka raspolaže nije dovoljan da se izmire sve obaveze prema povjeriocima. To je i bio razlog da Agencija ... podnese sudu prijedlog za otvaranje stečaja banke, jer je utvrđeno da se u likvidacionom postupku ne mogu namiriti svi povjerioci (već je namiren samo dio) i da likvidacioni postupak nema svrhe, pa je obaveza Agencije ... bila da podnese prijedlog za otvaranje stečaja banke, budući da se dalja isplata i namirenje povjerilaca banke na zakonom propisani način može vršiti samo u stečajnom postupku, čijim okončanjem pravni subjekat prestaje postojati.

Kako u postupku stečaja (član 279. ZB RS) banka isplatu obaveza vrši prema redosljedu prioriteta i uslovima isplata u postupku likvidacije banke utvrđenim članom 269. ZB RS, pravilno je na ispitnom ročištu priznato tužiocu potraživanje u iznosu od 9.571.743,78 KM, koliko mu je prethodno priznato i u likvidacionom postupku i svrstano u odgovarajući isplatni red, a pravilno osporeno za zakonsku zateznu kamatu od otvaranja likvidacionog do otvaranja stečajnog postupka.

Neosnovano revident prigovara odluci o troškovima postupka sadržanoj u drugostepenoj presudi i u dopunskom rješenju o troškovima postupka, koja odluka je donesena pravilnom primjenom materijalnog prava, jer je drugostepeni sud, polazeći od vrijednosti predmeta spora i uspjeha u parnici, obavezao tužioca da tuženoj nadoknadi troškove koji se odnose na troškove za preduzete pravne radnje od strane njenog punomoćnika, u visini određenoj tarifnim brojem 2, 12. i 9. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik RS" broj 68/05), te troškove sastava žalbe i takse na žalbu shodno odredbi člana 3. stav 1. Zakona o sudskim taksama ("Službeni glasnik RS" broj 73/08, 49/09, 67/13, 63/14 i 66/18).

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić